

Raadsbrief over artikel 45 vragen

Datum 3 juli 2024

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen van GroenLinks en D66 over 'Fatbikes in Zwolle'
Versienummer	1.0
Portefeuillehouder	Gerdien Rots
Bijlagen	-

Ontwerp besluit

Kennismemen van de beantwoording van de artikel 45 vragen van GroenLinks en D66 over 'Fatbikes in Zwolle'

Inleiding

De fracties van GroenLinks en D66 hebben op 12 juni 2024 schriftelijke vragen gesteld over 'Fatbikes in Zwolle'.

Kernboodschap

1. Zijn er bij de gemeente of politie cijfers bekend over verkeersovertredingen die worden begaan door berijders van fatbikes?

Wij als gemeente of de politie hebben geen cijfers van verkeersovertredingen die ingaan op fatbikes. Voor fatbikes is namelijk geen aparte categorie bij het registreren van verkeersovertredingen. De fatbikes vallen onder de registratiecode van een elektrische fiets.

2. Zijn er bij de gemeente of politie cijfers bekend over ongevallen (met en zonder letsel) waarbij fatbikes betrokken zijn?

Wij als gemeente of de politie hebben geen cijfers over geregistreerde ongevallen met de fatbike, omdat de fatbike geen aparte categorie is. Ook hier valt de fatbike onder de categorie van een elektrische fiets.

Het kenniscentrum voor letselpreventie (VeiligheidNL) analyseert periodiek de beschikbare data van een selectie van Spoedeisende Hulp (kortweg: SEH) afdelingen van ziekenhuizen. Deze ziekenhuizen vormen een representatieve steekproef van ziekenhuizen in Nederland met een continu bezette SEH-afdeling. In deze landelijke data wordt de fatbike wél als aparte vervoerswijze benoemd.

In de eerste vier maanden van 2024 zijn er landelijk 33 ongevallen met een fatbike geregistreerd. In het hele jaar 2023 waren er 59 ongevallen en in 2022 nog maar 7. Bij deze ongevallen was de

Datum

3 juli 2024

fatbikerijder het slachtoffer. Daarnaast zijn er in 2024 landelijk tien ongevallen geregistreerd waarbij een fatbike betrokken was bij het ongeval, waarbij een andere verkeersdeelnemer gewond raakte (12 ongevallen in 2023).

Ondanks het nog relatief kleine aantal lijkt het aantal ongevallen met een fatbike wel een snelle opwaartse trend te volgen. Over het exacte aantal ongevallen met een fatbike kan nog geen uitspraak gedaan worden. Vanwege het beperkte aantal SEH-afdelingen (14 van de 83 SEH-afdelingen) dat ongevallen rapporteert, moet het aantal geregistreerde SEH-bezoeken met fatbikers worden beschouwd als een ondergrens van het werkelijke aantal ongevallen in Nederland. Daarnaast wordt niet bij alle fietsongevallen genoteerd op welk type fiets het slachtoffer deelnam aan het verkeer.

3. Hoe kijkt het College aan tegen de groei van het aantal fatbikes in de stad en deelt het College de zorgen die we in de stad over het gedrag van fatbikerijders horen?

Wij hebben geen concrete cijfers van het aantal fatbikes dat in Zwolle rondrijdt, of de toename van het aantal fatbikes in Zwolle in de afgelopen jaren. Wel constateren wij ook in Zwolle een toename van het aantal fatbikes in het straatbeeld. Wij maken ons vooral zorgen over de verkeersveiligheid van bestuurders van fatbikes en de overige verkeersdeelnemers als gevolg van opgevoerde, niet-gekeurde of illegale versies van de fatbike.

4. Hoe ziet de handhaving van overtredingen met fatbikes er op dit moment uit? Zijn er bijvoorbeeld Boa's of politie mee bezig en wat zijn de ervaringen? Is in Zwolle apparatuur zoals genoemde rollerbanken beschikbaar, of komt die binnenkort beschikbaar? Ziet het college deze manier van handhaving als een mogelijke oplossing en is er bij handhaving en politie voldoende capaciteit?

De politie handhaaft hierop conform wettelijke bepalingen. Als er iets strafbaars aan de fatbike is, treedt de politie op zoals ze dat ook doen bij een strafbaar feit met een ander voertuig of vervoersmiddel. In Zwolle heeft de politie de beschikking over een rollerbank die ook geschikt is voor fatbikes. Wij zien deze manier van handhaving als onderdeel van de brede aanpak van verkeersveiligheid in het algemeen en de fatbikes in het bijzonder. De politie gaat daarbij zorgvuldig om met de beschikbare capaciteit en ook zij moet daarin vaak prioriteren.

5. Welke andere mogelijkheden ziet het college om de risico's van de fatbike in Zwolle verder te beperken. Is er bijvoorbeeld contact met scholen (veel fatbikeberijders zijn van de schoolgaande leeftijd) over voorlichting, of heeft het college plannen daartoe? Is een helmplicht een idee of mag zo'n plicht alleen landelijk worden ingevoerd?

Het verbeteren van de verkeersveiligheid doen we onder andere door in te zetten op opleiding, gedrag en inwonersbetrokkenheid. Op dit moment wordt verkeerseducatie al ingezet op middelbare scholen in Zwolle. Dit stimuleren we vanuit de gemeente en doen we in samenwerking met de provincie Overijssel. Specifiek worden er door TeamAlert nu ook projecten ontwikkeld voor scholen

Datum

3 juli 2024

gericht op de risico's in het verkeer voor elektrische fietsen. Hierbij wordt de fatbike ook expliciet in meegenomen. Deze projecten zijn voor het nieuwe schooljaar 2024 – 2025 klaar om gebruikt te worden op scholen.

De helmplicht kan alleen landelijk worden ingevoerd. Daarnaast is de helmplicht alleen wettelijk verplicht bij snor- en bromfietsers met een snelheid van 25 km/ uur of hoger. De fatbike valt onder de categorie 'fiets' met een wettelijke snelheid van maximaal 25 km/ uur, waarvoor geen helmplicht geldt.

6. Steeds meer fabrikanten schijnen hun verantwoordelijkheid te nemen, bijvoorbeeld door het opvoeren van fatbikes lastig te maken. Weet het college of en zo ja hoe, of gemeenten gezamenlijk werken aan de risico's die er aan fatbikes kleven?

Het klopt dat steeds meer fabrikanten hun eigen verantwoordelijkheid nemen en het opvoeren van elektrische fietsen tegengaan. Er zijn vier fatbike fabrikanten uit Nederland die recent een convenant hebben ondertekend om consumenten de garantie te bieden dat het product dat zij aanschaffen aan alle wettelijke eisen van een elektrische fiets voldoet.

Eind maart heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat een aanpak gepresenteerd om het opvoeren van elektrische fietsen waaronder fatbikes aan te pakken. De aanpak bestaat uit de volgende kernpunten die landelijk opgepakt worden:

- Aanpassen regelgeving waarmee het verboden is om überhaupt opvoersoft- of hardware geïnstalleerd te hebben op een elektrische fiets. Op dit moment is het namelijk alleen verboden om de opvoersoft- of hardware ingeschakeld te hebben.
- Uitbreiden handhavingsmogelijkheden met nieuwe rollentestbanken waarmee ook elektrische fietsen getest kunnen worden.
- Ontwikkelen communicatiemiddelen waarmee het met name voor jongeren en ouders duidelijker wordt wat de regels zijn rond het manipuleren van een elektrische fiets.
- Toezicht houden door de Inspectie Leefomgeving en Transport op voertuigen die aangeboden worden als fietsen met trapondersteuning (lijkend op een fatbike), terwijl het feitelijk bromfietsen zijn zonder officiële goedkeuring.

Voor meer informatie verwijzen wij graag naar de uitgebreide brief die de minister hierover naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Deze is te raadplegen via deze [link](#).

7. Heeft het college informatie over het gebruik van andere nieuwe vervoermiddelen met mogelijk dezelfde effecten als fatbikes, zoals elektrische steps?

In algemene zin kunnen wij aangeven dat er in de afgelopen jaren veel voertuigen zijn ontwikkeld en op de markt zijn gekomen die niet toegestaan zijn op de openbare weg. Denk hierbij aan een hoverboard, mono- of onewheel, elektrisch skateboard of een minibike. Daarnaast is er nog een groep voertuigen, de zogenaamde Lichte Elektrische Voertuigen (kortweg: LEV's), die valt onder de categorie bijzondere bromfiets en wél de openbare weg op mag. Dit zijn onder andere de Segway,

Datum 3 juli 2024

of de BSO-bus. De meeste elektrische steps zijn niet goedgekeurd, maar ook hierbij zijn een aantal uitzonderingen.

Openbaarheid

Deze nota is openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer